

**Demencijai
atvira
kultūrinē
veikla:
pagrindų
programma**

Besikuriantis TADAM: demencijai atvirų muziejų tinklas pirmąkart įgyvendina pagrindų programą „Demencijai atvira kultūrinė veikla: pagrindų programa“, kuria siekiama plėsti muziejų prieinamumą demenciją turintiems asmenims ir jų artimiesiems. Mokymų programa suteikia galimybę pažinti veiklos rengimo metodikas, ugdo komunikacinius ir veiklos vystymo gebėjimus, taip pat skatina tinklaveiką ir užmegzti tarpsektorinius ryšius.

Kam skirta:

- muziejų specialistams (muziejų edukacinių veiklų rengėjams, muziejų gidams), dirbantiems tiesiogiai su auditorijomis;
- ir sveikatos bei socialinių paslaugų specialistams, kurie teikia paslaugas demenciją turintiems žmonėms.

Numatomas bendras dalyvių skaičius – 15/20 asmenų.

Papildomai atskirose dalyse kviečiami dalyvauti muziejų, kurių su auditorijomis dirbantys specialistai dalyvauja mokymuose, administracijos atstovai (derinama individualiai).

Svarbios datos:

Registracija į mokymų programą vyksta nuo **2026 m. kovo 2 d. iki kovo 11 d.**

Patvirtinimą, kad esate atrinkti dalyvauti mokymuose, gausite **2026 m. kovo 12 d.**

Mokymai vyks nuo **2026 m. kovo 27 d. iki 2026 m. spalio 16 d.**

Laikotarpyje nuo **gegužės 8 d. iki spalio 16 d.** kiekvienas mokymų dalyvis gaus 2 val. mentorystę, kuri padės įgyvendinti bandomąją programą pakviečiant dalyvauti tikslinės grupės atstovus.

Mokymų programos siekiai:

- stiprinti suvokimą apie svarbų muziejų indėlį kuriant draugiškesnę visuomenę žmonėms, turintiems demenciją;
- plėsti dalyvių žinias ir įgūdžius, susijusius su metodais, priemonėmis ir strategijomis, siekiant didinti kultūros paslaugų prieinamumą asmenims, turintiems su demencija;
- skatinti naujų iniciatyvų, skirtų asmenims, turintiems demenciją, atsiradimą Lietuvos muziejuose;
- skatinti bendradarbiavimą (ir užtikrinti šio bendradarbiavimo kokybę) tarp muziejų, asmenų su demencija bendruomenės ir socialinio darbo/sveikatos priežiūros specialistų;
- atskleisti žmonių, turinčių demenciją, galimybes ir stiprybes, taip stiprinant jų orumą ir socialinį vaidmenį;
- didinti muziejų programų, skirtų demenciją turintiems asmenims, skaičių Lietuvos muziejuose;
- skatinti tarpsektorinį bendradarbiavimą ir tinklaveiką.

Mokymų programos uždaviniai:

- atskleisti asmenims su demencija, jų artimiesiems ir globėjams prieinamų muziejų programų ypatybes;
- supažindinti su galimais veiklos rengimo metodais ir technikomis;
- pažinti, taikyti ir eksperimentuoti su veiksmingomis santykio kūrimo ir pokalbio moderavimo strategijomis, kurias galima taikyti muziejų aplinkoje ir kituose kontekstuose;

- stiprinti gebėjimą dirbti daugiaprofesinėse ir tarpsritinėse komandose;
- ugdyti naujų iniciatyvų kūrimo ir įgyvendinimo kompetencijas.

Bendra programos apimtis – 36 val.

2 sesijos po 3 val. nuotoliu – 6 val.

5 sesijos po 6 val. gyvai mokymai. – 30 val.

Mokymų vieta

Mokymus susitikimai vyksta „Zoom“ platformoje (nuoroda bus siunčiama kelias dienas prieš mokymų programos pradžią).

Kontaktinė mokymų dalis vyks šiose vietose:

- Nacionalinė dailės galerija, Konstitucijos pr. 22, Vilnius;
- Vytauto Kasiulio dailės muziejus, A. Goštauto g. 1, Vilnius.

Pažymėjimai

Sėkmingai programą baigusiems asmenims asociacija „Demencija Lietuvoje“ suteiks mokymų dalyvio pažymėjimą.

Norėdami gauti mokymų dalyvio pažymėjimą, turite dalyvauti bent 29 val. iš visos 36 val. programos (galimas ne daugiau kaip 7 valandų nedalyvavimas).

Rekomendacija norintiems dalyvauti mokymų programoje:

- rekomenduojama užmegzti (stiprinti) ryšius su specialistais (įstaigomis), kurie veikia demencijos srityje (pavyzdžiui, ilgalaikės socialinės globos įstaigos, dienos centrai). Jeigu muziejus jau turi tokio bendradarbiavimo patirtį, yra galimybė ją pritaikyti šių mokymų kontekste.

Muziejus įsipareigoja:

- po dalyvavimo mokymų programoje dėti pastangas plėtoti demenciją turintiems asmenims prieinamą veiklą;
- pasitelkiant mokymuose įgytas žinias ir mentorystę, parengti bandomąją programą, kuri bent vieną kartą būtų įgyvendinta surengiant tikslinės grupės vizitą į muziejų.

Reikalavimai muziejui, kurio darbuotojai nori dalyvauti mokymų programoje:

- muziejus (muziejaus padalinys) turi būti pritaikytas asmenims, judantiems neįgaliojo vežimėliu;
- muziejaus (muziejaus padalinio) fizinės ekspozicijų erdvės turi būti pakankamai didelės, talpinančios kėdes 7-12 žmonių grupei;
- muziejus turi vykdyti tęstinę edukacinę veiklą.

Mokymų programa

1 SUSITIKIMAS Kovo 27 d. (penktadienis)

Nuotoliu, 14:00–17:00 val. (3 valandos)

Įvadas į mokymų programą ir dalyvių susipažinimas

Temos	Įžanga į mokymų programą
	Liudijimas: Šeimos perspektyva: jausmas, kai esi laukiamas(-a) muziejuje
	Atvejų pristatymas: Muziejų programos žmonėms su demencija: tarptautinė (Italijos „Musei Toscani per l'Alzheimer“) ir Lietuvos patirtis (programa „Susitikime muziejuje“)
	Seminaras: Demenciją patiriantiems asmenims atviro muziejaus kūrimas

2 SUSITIKIMAS Balandžio 1 d. (trečiadienis)

Gyvai, 11:00–13:00/13:30–17:00 val. (6 valandos)

Vieta – Nacionalinė dailės galerija, Konstitucijos pr. 22, Vilnius

Pažintis su demencijos sindromu, praktinių įgūdžių ugdymas

Temos	Teorija: Demencija kaip būklė
	Dirbtuvės: Lėtas žiūrėjimas, aktyvus klausimasis, pokalbio vedimo metodai
	Seminaras/dirbtuvės: „Arts Alive“ (Japonija) patirtis

3 SUSITIKIMAS Balandžio 10 d. (penktadienis)

Nuotoliu, 14:00–17:00 val. (3 valandos)

**Kaip kalbėti apie demenciją?
Ir apie ką galime kalbėti, kai kalbame apie programų poveikį?**

Temos	Seminaras: Kaip kalbėti apie demenciją? Žodžiai svarbūs
	Teorija: Dėmesys poveikiui: ką, kokiais būdais ir kodėl galime stebėti. Kas iš to?

4 SUSITIKIMAS Balandžio 17 d. (penktadienis)

I dienos dalis – 2 paralelinės sesijos

Gyvai, 10:00–13:00 (3 valandos)

Vietos:

Vytauto Kasiulio dailės muziejus, A. Goštauto g. 1, Vilnius
Nacionalinė dailės galerija, Konstitucijos pr. 22, Vilnius

Veiklos demonstracija: Stebėjimas / aptarimas

II dienos dalis

Gyvai, 14:00–17:00 (3 valandos)

Vieta – V. Kasiulio dailės muziejus, A. Goštauto g. 1, Vilnius

Moderavimo metodai, aptarimas

Temos	Teorija: Požiūris į demenciją ir asmens galimybes
	Seminaras: Pokalbio vedimo metodai, tempo sulėtinimas, aplinkos poveikis, daugiajutimė veikla, kūno kalba

5 SUSITIKIMAS Balandžio 24 d. (penktadienis)

Gyvai, 11:00-13:30/14:00-17:00 val. (6 valandos)

Vieta – Nacionalinė dailės galerija, Konstitucijos pr. 22, Vilnius

Moderavimo metodai, demonstracija, aptarimas

Temos	Veiklos demonstracija: Stebėjimas / aptarimas
	Seminaras: Kūrinio stebėjimas ir istorijos kūrimas: vaizdų įtaigioji funkcija, daiktų balsas; kolektyvinio pasakojimo technikos, klausimai ir atsakymai
	Seminaras: Dalyvių įtraukimas į programos kūrimą; grįžtamasis ryšys; tarpsektorinė tinklaveika.

6 SUSITIKIMAS Gegužės 8 d. (penktadienis)

Gyvai, 11:00-13:30/14:00-17:00 val. (6 valandos)

Vieta – Nacionalinė dailės galerija, Konstitucijos pr. 22, Vilnius

Kūrybinis tyrinėjimo procesas

Eksperimentinis pilotinių programų kūrimas: rengimas, pristatymas, aptarimas

7 SUSITIKIMAS Spalio 16 d. (penktadienis)

Gyvai, 10:00-13:00/14:00-17:00 val. (6 valandos)

Vieta – Tikslinama.

Pasidalinimas patirtimi rengiant ir įgyvendinant bandomąsias programas savo muziejuose

Lektorės

Ieva Petkutė – programos rengėja ir vadovė, tyrėja, edukologė, demencijų turinčių asmenų artimuosius vienijančios asociacijos „Demencija Lietuvoje“ steigėja ir vadovė, Pasaulinio galvos smegenų instituto mokslinė bendradarbė. Ievos dėmesio centre – kultūros prieinamumo demencijų turintiems asmenims klausimai, demencijos advokacija. Programa „Susitikime muziejuje“ (rengėja – VšĮ „Socialiniai meno projektai“) – pirmoji Lietuvoje, kurios tikslas – ugdyti kompetencijas ir skatinti muziejų veiklos prieinamumą demencijų turintiems asmenims. Ieva veda edukacines savitarpio paramos grupes artimiesiems, kurių šeimos nariai turi demenciją, bei organizuoja mokymus įvairių sričių specialistams apie demenciją, jos poveikį asmens patyrimui, bendravimo ypatumus.

Asociacija „Demencija Lietuvoje“

www.demencijalietuvoje.org

Asociacijos „Demencija Lietuvoje“ bendruomenės nariai: mamą globojanti **Rita Matulienė, Janina Stuopelienė**, rūpinosi demencijų turinčiu sutuoktiniu ir kiti.

Dr. Simona Karpavičiūtė – tyrėja, vykdanči ir dalyvaujanti tarpsektoriniuose sveikatos, meno sveikatai, kultūros prieinamumo ir demencijos advokacijos sričių tyrimuose ir projektuose.

Eglė Nedzinskaitė – dirba Nacionalinės dailės galerijos edukacinių programų kuratore nuo 2009 m., kuria ir veda edukacines veiklas įvairaus amžiaus ir poreikių lankytojams. 2015 m. baigė VšĮ „Socialiniai meno projektai“ ir Bairbre Ann Harkin mokymus „Susitikime muziejuje“. Po mokymų iki šiol kuria ir veda edukacines dirbtuves, pokalbius apie meną demencijų turintiems žmonėms.

LNDM Nacionalinė dailės galerija

www.ndg.lt, www.lndm.lt

Vaida Radytė-Žiūrienė – daugiau nei 20 metų dirba edukacijos srityje, lydėdama įvairaus amžiaus ir patirties žmones. Jos vedami užsiėmimai tampa jautria, saugia kūrybine erdve, kurioje svarbiausias – žmogiškasis ryšys ir patyrimas. Aktyviai dalyvauja projektinėje veikloje, kuri jai suteikia galimybę plėsti meno prieinamumą, ieškoti naujų metodų ir dalintis patirtimi. Nuo 2015 m. ji dalyvauja projektuose „Laimingi žmonės“, „Kitokia diena“, „Savas Muziejus“.

LNDM Vytauto Kasiulio dailės muziejus

<https://www.lndm.lt/vytauto-kasiulio-dailes-muziejus>

Yoko Hayashi – „Arts Alive“ įkūrėja ir atstovaujanti direktorė – Japonijoje veikiama organizacijos, skatinančios kūrybišką senėjimą ir dialogu grįstą meninę veiklą vyresnio amžiaus žmonėms, įskaitant asmenis, kurie turi demenciją. Nuo 2012 m. ji įgyvendina programą ARTRIP pagrindiniuose muziejuose, tokiuose kaip Nacionalinis Vakarų meno muziejus Tokijuje, apmokė beveik 400 profesionalų ir buvo kviečiama tarptautiniu mastu pristatyti programą, vesti mokymus bei atlikti poveikio vertinimo tyrimus Azijoje, Australijoje, Jungtinėse Amerikos Valstijose ir Jungtinėje Karalystėje.

„Arts Alive“ / <http://www.artsalivejp.org>

Christina Bucci – edukatorė muziejų srityje, aktyviai dirbanti muziejų tinkle „Musei Toscani per l'Alzheimer“. Šio tinklo tikslas yra pritaikyti muziejų veiklą žmonėms, turintiems demenciją, ir jų globėjams, padedant jiems jaustis įtrauktiems ir suteikiant prasmingų kultūrinių patirčių. Ji yra koordinacijos grupės narė šiame projekte ir prisideda prie muziejų programų kūrimo, edukacijos ir įgalinimo iniciatyvų, kurios skatina įtraukti ir kuria naujus ryšius tarp muziejų, žmonių su demencija ir jų artimųjų.

Musei Toscani per L'Alzheimer

<https://www.museitoscanaialzheimer.org>

Apie „TADAM: demencijai atvirų muziejų tinklą“ – besikurianti iniciatyva, kurios tikslas – skatinti kultūros paslaugų prieinamumą demenciją turintiems asmenims, stiprinant kultūros srities specialistų kompetencijas, diegiant prieinamumo demenciją turintiems asmenims standartus, skatinant tyrimus ir gerosios praktikos mainus, tarptautinius bendradarbiavimo projektus. Numatoma, kad „Demencijai atvira kultūrinė veikla: pagrindų programa“ bus tęstinė. Numatoma, kad „TADAM: demencijai atvirų muziejų tinklo“ platforma, pristatanti atvirus demenciją patiriantiems asmenims muziejus, startuos 2026 m. pabaigoje.

Iniciatyvą „TADAM: demencijai atvirų muziejų tinklą“ įgyvendina:

SOCIALINIAI meno PROJEKTAI

Demencija
Lietuvoje

Iniciatyvos „TADAM: demencijai atvirų muziejų tinklo“ partneriai

LIETUVOS
NACIONALINIS
DAILĖS
MUZIEJUS

Lietuvos
nacionalinis
muziejus

Mokymų programą finansuoja

LIETUVOS
KULTŪROS
TARYBA